

ლიტერატურული გაზეთი

№20 (348) 27 ოქტომბერი - 9 ნოემბერი 2023

ბამოდის ორ კვირაში ერთხელ, პარასკეობით

ფასი 80 თეთრი

ზომიერება

თუ ცოტა მეტად გავიცინებ, ამოღებული კბილები მიჩანს. ამიტომაც აღარ ვიცინი, ვიდრე ამ ჩემს ესთეტიკურ უხერხულობას რამე ხელოვნურს შევაშველებ გადასაფარად, ჩასაფრებული უცხო თვალისთვის...

თუ ცოტა მეტად მიხარია, აქვე, ჩემს შიგნით, ვიღაც კაცი მესისინება, რომ არ შემრჩება, არ გამყვება ეს სიხარული...

ღიმილიც ერთი ნამისაა, სიხარული, ალბათ, კიდევ უფრო ნაკლები.

... მე კი მთელი ამ წარმავლობის მიუხედავად, ვერასოდეს ვერ ვისწავლე ზომიერება:

თუ ვიცინი, მუდამ მთელი გულით ვიცინი, თუ მიხარია, — მთელი გულით... და სიხარული ბრწყინავს, როგორც ნაკლული კბილი...

სახალისო ბამოცანა

აბლი, ბაბლი, ოქროს ტახტი მზით ავიღე, მთვარით დავდგი. გამოცანა არ მერგება, აღარც სიხალასე ზღაპრის. თუ ამ ყინვას გადავურჩი, კიდევ ვნახავ ალბათ აპრილს.

თუმცა, რა ჩემ ფეხებს ვნახავ? ვერ მივეყვები დიდთა კაპრიზს, ვერ ვისწავლე მოხმარება ვაზელინის, თუნდაც საპნის. ვერ ვაამე სოფლის უფროსს, ვერ აღვუძარ გრძნობა მძაფრი, მე თავს ასე ვერ გავიტან, ვერც სარწყუნისს და ვერც აპნისს, დითირამბთა შესხმის ნაცვლად, დავმჯდარვარ და ლექსებს ვჩხაპნი.

*** ირმის რძეა თუ ქათქათა ნისლი? იქნებ მზის დედა გვაბერტყავს საბნებს... აპრილს წინ უდევს ნისლების თასი და შესახვერებად ცოცობას აპნევს. და მზის სხივი თუ ველარ დამჭრიდა, ვერ ვიფიქრებდი ამას სრულიად. გულში თუ არა, იყოს ფანჯრიდან, — თუკი უშენო გაზაფხულია.

*** ის ყვავილები ამოსულა, შენ რომ დათესე. ამასობაში მე უარმყავი. მონყენილია შარშანდელი ფოთოლი ხეზე, სადა ხარ, ნეტავ — რა ვუთხრა ყვავილს?

ახალგაშლილმა ჯერ ღალატის სუსხი არ იცის... არც განშორებას მოუთუთქავს ნაზი და თოთო. თრთის და თებერვლის სიცივეში, ვით სიზმარი ცის, უღიმის ხეზე შემორჩენილ შარშანდელ ფოთოლს.

IV-V

დავით ქართველიშვილი

უმრი ქმა

ფრაგმენტი
მომავალი მაკრო მოთხრობიდან

რაც გავლილია, კვივის, კვივის.
რაც თვალწინაა, გადის, გადის.
ნიკა ჯორჯანელი

მოულოდნელი ცნობა

ახალგაღვიძებული ავტორი

ახალგაღვიძებული ავტორი საწოლზე წამოჯდა და ბურანში გაიფიქრა:

„თუ დავუშვებთ, რომ სამყარო და ადამიანები მართლაც სამივე დროში პარალელურად არსებობენ, მაშინ მზე, რომელიც 500 მილიონი წლის შემდეგ უნდა აფეთქდეს, სადღაც უკვე აფეთქდა.“

ავტორმა საწოლიდან ფეხები გადმოყო და იატაკზე დააწყო.

იატაკიოდნავ ცივი იყო, მაგრამ ამ კონკრეტულ და საგრძნობ ტემპერატურულ ცვალებადობას ავტორისათვის ხელი არ შეუშლია ისედაც საკმაოდ განზოგადებული ფიქრის კიდევ უფრო განსაჯრცობად.

„თუ უკან არ დავიხევ და ამ, ერთმნიშვნელოვნად არაფრისმომცემი, მიმართულებით სვლას განვაგრძობ, მაშინ სადღაც უკვე აპოკალიფსიც მომხდარია, მაღალი ალბათობით ეკოლოგიური კატასტროფის ან იქნებ ვცდები და სხვა, უფრო მეტად მეტაფიზიკური სახითაც კი. მე ხომ, ბუნებრივია, უკვე ძალიან დიდი ხნის მკვდარი ვარ და ჩემი საუკეთესო ტექსტი უკვე დაწერილიცაა, განხილულიც და დავიწყებულიც. ნეტავ, რა ხანგრძლივობისაა მომავალი?!“

რა თქმა უნდა, დასმულ შეკითხვაზე ავტორს არა თუ ზუსტი, არამედ მიახლოებული პასუხიც კი არ გააჩნდა. მხოლოდ ვარაუდები, ისიც ძირითადად ინტუიციური და განწყობასთან ერთად ცვალებადი.

საწოლსმოცილებული და უკვე წელში გამართული ავტორი ფეხშიშველი დაიძრა სააბაზანოსაკენ. გზაზე საკუთარი თავი — უკვე მერამდენედ — დატუქსა: „შენი ასაკის მამაკაცს ფეხშიშველი წაწნალი აღარ შეეფერება, უბრალოდ მავნე და საზიანოა.“ და ამ დიდაქტიკური შინაარსის მატარებელი დატუქსვის შემდეგ მან საკუთარი თავის წინაშე კიდევ ერთხელ დადო პირობა, რომ ამ ძალზე, მაღალი ალბათობით ფატალურადაც კი, მავნე ჩვევას დაუნდობელ და უკომპრომისო ბრძოლას გამოუცხადებდა და სულ მალე მას ძლევა მოსილად და, რაც მთავარია, სამუდამოდ დაამარცხებდა.

სააბაზანოს შესასვლელთან შეჩერდა, კუთხეში აკურატულად მიწყობილ სანდლებში ფეხები გაყო — და უკვე ფეხშემოსილი — სააბაზანოში შევიდა. შესვლამდე გაიფიქრა, უფრო სწორად კი, დაინტერესდა:

„ნეტავ, როგორია ჩემი საუკეთესო ტექსტი? ნეტავ, რა დავწერე? იქნებ საერთოდ ვერაფერი?“ სკეპტიციზმი ავტორისათვის ჰედონიზმის ერთ-ერთი ნაირსახეობა იყო.

XII-XIII

გიორგი ლობჯანიძე

მარწყვის სეზონი

ძველი კაიროს ხმაურთან,
სასონარმკვეთ
დღესასწაულში
ბედუინი გაურეცხავ მარწყვს მაძალებდა:
— გასინჯე,
ნუ გეშინია,
არაფერს გიზამს!
თაფლივით ტკბილი მარწყვია და
თანაც ახლა იანვარია —
მარწყვის ჟამიო.
მაგრამ ჩემთვის მარწყვის სეზონი
მაისში დგება
და რა მოხდა,
თუ ვიცი, რომ აფრიკაში ვარ.
მარწყვის წესია:
მაისში და ივნისში მწიფდეს.
იანვარში
ჩვენთან მარწყვი
მარტო ბოროტ დედინაცვალს თუ მოუნდება,
რომ კონკია გააგზავნოს იმის საშოვნად
და ჩვენც ასე შეგვიტყუოს
სასტიკი ზღაპრის
უსაშინლეს ყინვაში, სადაც
ნელინადის თორმეტი თვე
ლარიბი გოგოს გარშემო ცეკვავს
დედინაცვლისთვის წასაღები
მარწყვის უცებ დასამწიფებლად.
მე კი აქ ვდგავარ,
შიგ შუაგულ მარწყვის სეზონში
და ბედუინს ვეუბნები,
რომ გაურეცხავ მარწყვს ვერ გავსინჯავ.
იმან კი:
„აბა, მე თუ რამე მომივა,
ნახე!“ —
თაფლივით მარწყვი მუჭა-მუჭა იყარა პირში.
მართალიც იყო:
რას მოგნამლავს სეზონის მარწყვი,
თუკი გაიგებ,
როდის მოდის მარწყვის სეზონი?
და ჭუჭყიც განა ისაა,
რასაც წყალი წარეცხავს! —
თორემ მარწყვივით სამარწყვეებს —
ტკბილ-ტკბილ ადგილებს
უდაბნოში
ქვიშითაც კარგად იხეზვენ ბედუინები.
ნელინადის თორმეტი თვე ბუქნავს
ჩემ ირგვლივ
სიცოცხლისათვის ფეთიანი ბედუინივით
და როცა მინდა,
მაშინ დგება
მარწყვის სეზონი.

შორეული ნაოსნობის მატროსს

ალარ მახსოვს, როდის გადავეყარე,
ალარ მახსოვს, შევეფეთე რა დროს,
იმ დაკუნთულს, შუშპარას და მჩქეფარეს,
შორეული ნაოსნობის მატროსს.
ღმერთო ჩემო, რა საშინლად ვიგიჟე,
ღმერთო ჩემო, როგორ გამოვთვერი,
მე ვკოცნიდი, ის კი ლექსებს მიძღვნიდა:
„შენ ქვიშაზე მიდიოდი, მერი“.
მაგრამ მერე თვით წავიდა... გაცურა...
მე კი, როგორც ნაკვერჩხალი ლადარში,
ასე დავრჩი, ლოყებმომობრანული,
დავრჩი, მაგრამ...
ვერ გეტყვით, რომ
გადავრჩი...
ჩამომაგდო ზედ ხომალდის ტრაპიდან,
უხეშობა დააბრალა ამინდს.
ჩემ მაგიერ, გვედრებით, კაპიტან,
შეიყვარეთ... მხოლოდ... ერთი ლამით.
რათა მიხვდეს, თუ როგორი ძნელია
სიყვარულის მოცახცახე შფოთი,
ერთ ლამეს რომ ზედ ჩიტივით დაგისვამს,
დილით ტყდება, როგორც ხმელი ტოტი...
როს შენთან მყოფს ყველას ვნება სრულიად
განურჩევლად ერთნაირად ათრობს.
მაგრამ... მაგრამ... იგი ჩემი გულია,
გადავციტ უპატრონო მატროსს.
მოგონების მოლაპლაპე ძაფიდან
მე მოვუქსოვ საუცხოო ტოგას...
თქვენ კი სიქა გააცალეთ, კაპიტან,
სიყვარულში თვით თავდაუზოგავს.
რათა ეგებ ნასხვისარი სხეულით
არასოდეს აღარ მომენატროს...
მხოლოდ მერე უთხარით, რომ მიყვარდა, —
შორეული ნაოსნობის მატროსს.

ის ფანჯარაა,
გვირეკლავს და
არ გვიშვებს შიგნით,
იქნებ, ფანჯარაც არ არის,
და ის არის წიგნი,
რომელიც ჩვენს ცხოვრებას
და ილბალს გვიყვება,
უკვე დაწერილს,
სადაც ახლა
ვერაფერს შევცვლით,
გინდ სინანულით
ყელს მძივივით
შიშთვილი ვიბათ,
გინდ გამწარებით
განვაბნოთ
არამი ვერცხლი...
ჩვენი ძმობა არასოდეს არ წაიშლება... —
მეუბნება.
მე კი მარტო მივდექ გზა-შარას.
სადაც აღარ ჩანს,
რა მანძილი გამოვიარეთ,
რადგან ყველა ნაფეხური
თოვამ წაშალა...

ყველას რომ თავის
კომპლექსები ალაპარაკებს,
შენ რატომ წერ ამდენ ლექსებს,
რა არ გასვენებს?
წერე შენთვის,
საკუთარი ნაგავი ქექე.
შედი წარსულში —
ძველმანებით გამოტენილ საკუჭნაოში,
იქ ყოველთვის აღმოაჩენ რაღაც საშენოს,
რასაც მზერა წამოედება,
როგორც ნემსკავს ჭიაყელა
და ამით მერე, ეგება და,
ფიქრიც მოჩანგლო,
როგორც თევზი,
იქნებ ოქროსიც.
მერე რას იზამ,
მართლა რომ გითხრას ოქროს თევზმა:
გამიშვი და სამ სურვილსაც შეგისრულებო.
წარსულში არჩევ,
სურვილები რომ შეგისრულოს,
თუ მომავალში?
ასრულებული სურვილები
გვაკომპლექსებენ...

ხო იცი, რომ
რაც გინდა, მოხდეს,
მე შენთან ვარ! —
მეუბნება ჩემი დაღლილი მეგობარი,
რომელიც, უკვე კარგახანია,
არსად არ არის,
და მათ შორის, თავის თავთანაც.
თავსაც გაურბის...
ჩვენ — მითუმეტეს —
შხამიანი ყვავილებივით...
ყოველი სიტყვის ფასი იცის,
რასაც ამბობს,
და უფრო კარგად იცის
უთქმელი სიტყვების ფასი,
რომელსაც
თავის მართობით,
დუმილით იხდის...

და სულერთია, რას ინატრებ,
ან ვის რას ეტყვი...
ყველას, რისი გაგონებაც სურს,
მაინც ის ესმის...
გაუშვი თევზი!
გაუშვი თევზი!
თევზი გაუშვი!

ქაჩი

აი, ასე ჩაიარა ჩემმა ცხოვრებამ.
როგორ უნდა ვიყო მისით უკმაყოფილო?
გარეგნულად ის ისეთი მშვენიერია! —
ბედნიერი,
თვინიერი,
ამყოლ-დამყოლი.
გვერდით მომდევს მუდამ ტკბილი მეგობარივით,
კარგი შვილივით სულ თვალეში შემომციცინებს,
მანებვიერებს
უცხო თვალის დასანახავად...
გარეგნულადაც ძალიან მაგვს,
ისე, რომ
ყველა,
ვინც კი გვხვდავს
ერთად მიმავალთ,
გაიძახის —
„ზედმოჭრილი მამამისია!“
შეიძლება, ასეცაა:
ის მე შევქმენი,
მე გამოვზარდე
წვალებით და
ვაი-ვაგლახით
და, ცხადია,
ძალიან მიყვარს.
მაგრამ ვიცი:
ჩემი არ არის!
მიუხედავად ამის ჭკუის და სილამაზის,
ნამდვილი შვილი —
შედარებით შეუხედავი —
სამშობიარო სახლში ჩუმად გამოვციცვალეს.
ახლა რაღა დროს ეჭვები და სინანულია?! —
როცა მე ეს შევიყვარე და გამოვზარდე.
ჩემი პირმშო ხომ ეს არის —
ჩემი ნამაგარი,
მაგრამ ხანდახან,
როგორც ჩახმახს,
გამომკრავს გული:
რომ ის — ნამდვილი —,
რომელიც სულ სხვებთან აღმოჩნდა,
ვერ მიიღეს,
ვერ გაუგეს,
ვერ შეიყვარეს...

ნაჯმი

ბრუნავს სოფლის მორევი —
საშიშიც და მყიფეც...
გაიხარეთ, ღორებო! —
მარგალიტებს გიფენთ!

*ქუცი, ქუცი, ქარაქუცი,
ასე როდი იყო უნინ,
ქვევრში ხაპი, ღვინო ჯამში,
ყელს გაჰქონდა ყლანაყლუნნი.*

ყორანივით მყეფარი
რა საშიშად ბრუნავს,
ვერსად ვერ შევეფარე
სადმე წმინდა ბუნავს,
სადაც ჩავიმუხლავდი,
ნავიყრიდი ხამლებს,
სადაც სულსაც დავღვევდი
შემოდგომის დამღვევს.

*ქარი ცივი, ქარი ცივი, სივრცეებში განანვივი,
ზის და ფოთლის ხამლებს კემსავს
გამოცდილი ხარაზივით.*

მე კი რა მიხარია,
დროის ბრუნვის მძევალს,
ერთი ნუთით, მარიამ,
დღეს შენი ძე მე ვარ.
მინდა, ვიყო ძე შენი,
მინდა, ვიყო ძე შინ,
როგორც ქართლის მინდვრები
შემოდგომის მზეში,
ანდა როგორც პეპელა,
ჩავარდნილი რძეში,
მაგრამ, დედა მარიამ,
მეშინია,
მეში...
როგორც მრეში ბელურა
შემოდგომის ტყეში,

ისე გაყინული ვარ,
ველარ ვითობ თითებს,
რას დაგიდევ ოქროებს,
თუნდა — მარგალიტებს,
ავდგები და დაუყერი,
ღორებს — არა, ტახებს,
როგორც სიტყვებს:
მივდივარ!
სიკვდილის წინ მნახე!
მაგრამ ვინ მე,
ვინ კიდევ
ბედზე მოვავლახე?!
კი არ ვტირი,
ვცეკვავ და
მხრები მიცახცახებს.

*ასე ცეკვის უინით და ფსალმუნების გალობით
ჭიატდება მარტი.
რათა გამაგებინოს,
რათა წამომავონოს ტანჯვით, თითთა დაჭმით,
არაბულად ორივეს,
ბალახსაც და ვარსკვლავსაც,
ერთი ჰქვია:
„ნაჯმი“.*

არიან ასეთი ადამიანებიც —
მათემატიკის საშინაო დავალებასავით
უინტერესონი,
რამდენჯერაც გინდა, ამოხსნა,
რამდენმაც არ უნდა ამოხსნას,
მაინც რომ მუდამ
ერთი პასუხი აქვთ
და იმ პასუხის გადამონმება
სახელმძღვანელოს ბოლოში
შეიძლება...

ღმერთივით არის,
მაგრამ, აი,
ცდამი
მომეცა...

ჩემი ლოცვა

ამოენტება სპარსულ წიგნში
„ისა მარამ“ —
მარიამის იესო,
შენთან რა სიმყარეა,
ქვეყნად რამდენი ცდუნებისთვის გისამარია,
დამფალ სამარეს, თუ განგიდგე, ისა მარიამ,
სხვა ყოველივე ქვიშა და მხოლოდ ქარია,
მომკალი, რათა გამაცოცხლო,
ისა მარიამ!

საგაზაფხულო სიხარული
მაღალია,
იოლად ტყდება...
ნამსხვრევებს ქარი მიმოფანტავს
და ხეებზე
კვირტებად ჰკიდებს...
შორიდან სულაც ვერ გაარკვევ —
კვირტია თუ
თოვლის ფანტელი...
ორივე დნება
და
ცრემლივით
დარდს
მიიყოლებს...

ქველი რკეულიდან

უთხარი იმით, სიმართლე უთხარ,
რომ მე მარტოდენ ჩემს თავს ვლალატობ,
არადა, როგორ ბავშვით მსურდა,
გადამერჩინე, ჩემო ჯვალათო,
გულუბრყვილობის მტკიცე ციხეზე
ფრიალებს ჩემი თეთრი ალამი,
მკითხე, რაც გინდა, გეტყვი ყველაფერს,
არაფერი მაქვს დასამალავი...
ყველა თანხმობა იყო უარი,
ყველა შეხება იყო იარა,
მაგრამ შენამდე ვიყავ თუ არა,
ისიც არ მახსოვს ხეირიანად.
იქ დამჭრეს, სადაც თვითონ მივუშვი, —
უთხარი, ასე ბრძანა ალამო,
რა საცნაური დღე ჩაინაცრა,
რა უცნაური დგება საღამო.

პოსტკორონასეული მინია

სხეული არა,
მომე
შენი
ანტისხეული...

ქაჭი

„მუზავ, მიმღერე აქილევის მრისხანებაზე“.
ჰომეროსი, „ილიადა“.

მუზავ, მიმღერე,
იმღერე, მუზავ,
რაც მე ჩემივე ძარღვები ვღეჭე...
გონივრულ ეჭვებს რაღაცას ვუზამ,
რა მოვუხერხო უგონო ეჭვებს?
ეჭვი მთხრის დინგით,
ვით ბოსტნის მიწას,
თვით კი ყრუჩუნა, ხარბი მაჩვია,
ვერ გამოგია —
მძინავს თუ მღვიძავს:
მაჩვმა ორივეს გადამაჩვია.
მედუდუნება ეჭვი, რომ ერთი
ალარ იმლება მარტივ რიცხვებად,
შენ კი — ნამდვილი — მაშინ იწყები,
როცა მიაღწევ თავდავიწყებას,
როცა ერთიდან გახვალ მრავალში,
რომ ინანნალო, სხვებში გაღავდე,
და ვერასოდეს ვერ მოგკრან თვალი
გარდასახვიდან გარდასახვამდე.
და როცა ქვეყნად ხეტილისგან
გადაგიცვდება მთელი ქუსლები,
შენში, ვით ჯვარზე, ისე ამოვალ,
და ზედ ეჭვივით მიგელურსმები.

რომანსერო

სადაც მე ღამე უნდა მეთია,
იქ ახლა ლურჯი მინარეთია
და მოედნების მიეთ-მოეთი,
მოედნებზე რომ ვერ დაეტია.
სკამზე მარტო ზის შეყვარებული,
მაინც ყველაზე ერთით მეტია,
მერე რა, თუკი წარმოსახვაში
წამოსდებია აზრებს წვეტიანს,
ზის შავი მტრედი და ენატრება
ფანჯარაში რო თეთრი მტრედია,
მხოლოდ თავისთვის ღუღუნებს ჩუმად,
ან პოეტი ან აბუეტია.

თითრი პუდელი სასაფლაოზე

თუა მიქიას, დიდხანს სიცოცხლის სურვილით

სასაფლაოზე თეთრი პუდელი
შავებში ჰყავდათ გამოსყობილი,
ჰქონდათ ნამცხვრებიც —
ზოგი თავისი,
ზოგიც კი ბელას გამოცხობილი.

ეს ერთი დღეა თქვენი და ვლელავ,
კაცი კი არა, ბელას ტორტი ვარ...
ხომ იცით, როგორ მიყვარდით ყველა,
მაგრამ დღეს თქვენთან ველარ მოვდივარ;
ისევე, როგორც თქვენც დამივიწყეთ
და სიზმრებშიც კი აღარ მაკითხავთ.
მოდით, იქნება, როგორ მჭირდებით,
იქნებ, ამ დროის მერე რა გითხრათ...
ვწევარ საკუთარ უძღურებაში
და მონატრების ვლოკავ ქვამარილს...
და სასაფლაოს თეთრი პუდელი
ყფფს, როგორც შავი იასამანი.

პატიჟია

სად წავიდა ჩემი ძალი,
რომელიც ყოველ დღით
სანოლთან მაკითხავდა და
გასასეირნებლად
ჩაყვანას მთხოვდა?

სად წავიდა
ჩემი მეგობარი,
რომელიც მეუბნებოდა,
რომ
ჩემთვის ცხოვრების ტვირთის შემსუბუქება სურდა?

სად წავიდა ჩემი ცოლი,
რომელიც ყოველდღე მახსენებდა,
რომ სიცოცხლის გაგრძელებას
მინიმუმ რამდენიმე პური,
კარტოფილი, სტაფილო,
ხანდახან კი ხორციც სჭირდება და
კვერცხიც,
მაგრამ არავითარ შემთხვევაში
— სიყვარული,
რომელსაც სულ ცოტა ხანში დაარქვა
„რაღა დროსია?!“
და მერე რა,
თუკი ჩემთვის ყოველთვის ერქვა
„რაღაც უდროვესი“...

სად წავიდა ჩემი შვილი,
რომელიც სიყვარულისა და ალერსის ჩანჩქერიდან
პირდაპირ საყვედურების მორევში გადაეშვა:
ზეპირად ახსოვს,
რამდენი რამე მევალებოდა
და ბავშვობიდან
სად რა დავაკელი
ჩემი წიგნებისთვის.

სად წავიდნენ ჩემი წიგნები,
რომელთა მეშვეობითაც მეგონა,
რომ ზეცას შევწვდებოდი.

სად წავიდა ზეცა?
ის ჩემ ფეხქვეშაა.
და უფრო მყარია,
ვიდრე დედამინა,
რომელშიც
მთელი ჩემი
შეგნებით
ვეფლობი...

სად წამოვედი მე?
სად მამაჩემის მამასთან წამოვედი?..

ოპლის სიმღერა

„ჩემო მეგობრებო, თქვენ ვისაც სახლებში გძინავთ,
მეც ხომ გედარდებით, ვისაც აღარა მაქვს ბინა?!
ალარ მყავს დედა და მამაც აღარა მყავს მშვიდი,
სულ შვიდი წლისა ვარ, თუმცა თქვენ გგონივართ დიდი.
რა თქვენი ბრალია?! მიჭირს და თვითონვე ვდილობ,
რომ ოპლის საზიდი მეტი მოთმინებით ვზიდო.
გეგმიურ ექიმთან თქვენ დედებს დაჰყავხართ ხოლმე,
დედები გაჭმევენ ნამცხვრებს და გუფთებს
და ტოლმებს.

დედები გაცმევენ, გვარცხნიან, გივლიან, გბანენ,
ფზიზლად სდარაჯობენ თქვენს ძილს,
დღე არის თუ ღამე.
მე კი არც ნამცხვარი მიყვარს, არც მათის მარწყვი,
ტოლმა — მითუმეტეს, შევჭამ თუ არა და... ვარწყევ!
მე, სამაგიეროდ, მამაც და დედაც მყავს ცაში,
თუმც, როცა აქ მყავდნენ, ცა ჩემთვის აქ იყო მაშინ.
ღმერთო, დიდებულო, ცაშიც და მინაზეც მყოფო,
გულში ჩაიკარი, მარტო ნუ დატოვებ ობოლს.
დედას თუ წაართმევ, ნუ ნაჰგვრი ცხოვრების ხალისს,
ყველას დაუტოვე ერთი უფროსი და — ლალი
და შეაძლებინე, თვითონ ობოლსა და კეთილს,
ობოლი ძმისათვის რომ იყოს დედაზე მეტი.“
ემლერი და მაფხიზლებს ძახილი ჩემივე ბიჭის:
„დამშვიდდი,
ჩემს ტოლს რომ დედა აღარ გყავდა, ვიცი...“
და უცებ მომესმის სიტყვების ამ შვაგმი: „დამშვი...“
სად ნახეს „ალუჩა — დაჭრილი შვიდი წლის ბავშვი?!“

შორენა ფხაკაძე

რამდენიმე შეხვედრით.
მაგრამ არ კმარა.

თითებზე გადასათვლელ წლებს
ვერ ვერევა
ეს რამდენიმე წუთი და საათი.

მამაჩემმა ვერ მოასწრო დაბერება,
გაჭალარავდა, როგორ არა,
ცოტა მოიხარა კიდევ
მაგრამ ეს არ იყო ის სიბერე,
რომელიც ელოდა,
როგორც ელოდა,
რომ მოეტმინა,
რომ მოეცადა
და არ ეჩქარა მეორე ნაპირზე გასვლა.

მეორე ნაპირი უფრო ახლოს აღმოჩნდა,
ვიდრე გვეგონა,
იოლად მიაგნო
და მარტივად გადაწყვიტა წასვლა.

ვზივარ, უჩვეულოდ მუქ კუბოს ვუყურებ
(არც კი ვიცი, რატომ წარმომედგინა ღია ფერის),
სუდარის მიღმა სახენაშლილი მამაჩემია,
ძნელი წარმოსადგენია და კიდევ უფრო
ძნელი დასაჯერებელი.

„ვერ დავატევ ყვავილებს მანქანაზე“ —
ამბობს კატაფალკის მძღოლი
და მე ახალი საზრუნავი მიჩნდება —
სხვა მანქანა უნდა მოიძებნოს.
„კიბეზე ჩაყვანისას სუდარა არ დაცურდეს“ —
ლმერთო,
საიდან შემრჩა ამდენის ფიქრის თავი...

წავიდა მამაჩემი.

„სხვების მამებიც მიდიან.“
„ყველას მამა წავა.“
„მამები უნდა წავიდნენ.“
კიდევ რას მეტყვი, მეგობრებო,
მეზობლებო, ნათესავებო,
კოლეგებო?

ყველას მამა წავა,
ოლონდ,
მამაჩემმა ვერ მოასწრო დაბერება.

ხუთ თებერვალს მამა დავასაფლავე
და მას შემდეგ დავდივარ
უჩვეულო განცდებით.
კი, ავადმყოფობდა,
დიდხანს, მძიმედ
და სწორედ ამ ავადმყოფობის გამო
იყო ხოლმე ბავშვივით.
ხოლმე კი არა, ხშირად,
ბავშვური სიჯიუტე თუ ახირება
ხშირად იყო მისი თანმდევი და მე
მიწვევდა ამასთან გამკლავება
დაყვავებით, როგორც ბავშვთან.

ავადმყოფობას, სხვათა შორის,
საკმაოდ გავრცელებულს,
არ ჰქონდა სომატური სიმპტომები.
ფრჩხილიც არ წამოსტკენია,
მისი ავადმყოფობა იყო
ფიქრები.
ფიქრები წარსულზე, ანმყოფ და
განსაკუთრებით მომავალზე.
მომავალზე, რომელსაც
ყოველთვის მუქ ფერებში ხატავდა
მისი გონება.

„არ არის, მამა, ასე“ — უღონოდ ვეტყვოდი,
რადგან ვიცოდი,
ღრმად სწამდა ის, რასაც ამბობდა.
ის, რისიც ეშინოდა
სულაც არ იყო საშიში.

ხუთ თებერვალს მამა დავასაფლავე და
შევიცვალე თურმე.
ვედარ მხედვენი ძველებურად ღიმილიანს,
მტკიცედ დამკვიდრდა ჩემს გარდერობში შავი ფერი,
ალარ ვყვები მხიარულ ისტორიებს.

მამა იყო ბავშვივით ბოლო წლები,
ბავშვური სიჯიუტით წავიდა.

ხუთ თებერვალს მამა დავასაფლავე.
ადრე იყო ძალიან.

წამო, წავიდეთ.
წავიდეთ იქ, სადაც არასდროს ვყოფილვართ
არც მე და არც შენ.

ცხოვრობ ისე, როგორც ყველა
და სრულიად მოულოდნელად
პოულობ საკუთარ თავში
ძალას,
რომლის არსებობის შესახებაც
არ იცოდი.
ძალა, რომელიც გჭირდება
საიმისოდ, რომ
როცა გტკივა,
არ იტირო,
როცა იღლები,
არ შეიმჩნიო,
მარტივად
გაიღიმო და გაერიდო
ტკივილის მომტანს,
დაღლის მომტანს.
მარტივად
გააგრძელო ცხოვრება
წარსულში დატოვებული
ტკივილით
და დაღლით.

„აშინე, მაშინე,
გულო, რამ შეგაშინა?“
ოთხმაბათმა შეგაშინა?
პარასკევმა შეგაშინა?

„აშინე, მაშინე,
გულო, რამ შეგაშინა?“
აღამიანებს ხანდახან სხვაგან ყოფნა ურჩევნიათ,
გაღმა ყოფნა ურჩევნიათ.
მიღმა ყოფნა შეუძლიათ.
შენ ნუ გეშინია.
არ არის შენი ბრალი,
არ არის შენი ვალი
გადაუხდელი მათ წინაშე.

„აშინე, მაშინე,
გულო, რამ შეგაშინა?“
ვილაც წავა, ვილაც მოვა,
ვილაც გაჩნდება, ვილაც გაქრება...
მთავარია, შენ არ შეგეშინდეს.
მთავარია, შენ შეინარჩუნო სიმშვიდე,
რადგან ამ წასვლა-მოსვლის ჟამს
რალაც უნდა იყოს სტაბილური,
რალაც უნდა იდგეს, როგორც
„დრეზდენის ფაიფურის ქანდაკება თაროზე“,
რალაც უნდა რჩებოდეს უძრავი.

„აშინე, მაშინე,
გულო, რამ შეგაშინა?“
დამშვიდდი, ბოლოსდაბოლოს,
ჩემს იქეთ ხომ ვერსად წახვალ?

ნაგებობა 37 წელს ითვლის.
მასალად გამოყენებულია:

ბავშვობაში გარდაცვლილი ნათესავის ისტორია,
„ხუთოსანი გოგოს“ კომპლექსი,
პერფექციონიზმში გადასული,

რახმანიზმი,
ბიოლი,
კარავაჯო,
AnnenMayKantereit,
გველების, სიმაღლისა და
სამხედრო თვითმფრინავების შიში,
მწარე და ცხარე, იშვიათად გამოუჩენია ტკბილიც.
წესრიგი — თაროზეც და ჩანთაშიც.

ექსპლუატაციის ვადა უცნობია.
არ იყიდება.
არის და მორჩა.

ბატონებო და ქალბატონებო,
მინდა, შეგახსენოთ, რომ
ყველა გოგოს აქვს
გოგოდ დარჩენის უფლება.
ნუ დაგვამძიმებთ
ისეთი სიტყვით, როგორცაა
„ქალბატონო!“
ჩვენ, გოგოებად დარჩენილებს,
გარკვეული შეღავათები უნდა გავგინიოთ ამ მხრივ.
უნდა გვაპატიოთ ასაკის შეუფერებელი სამოსი
და სამკაული.
რა ვუყოთ, რომ სამეგობროდაც უმცროსებს ვირჩევთ
და არა მხოლოდ სამეგობროდ.
რა ვუყოთ, რომ არ გვიყვარს ჩვენი დაბადების დღეები?
ყოველი განვლილი წელი ხომ
კიდევ უფრო გვაშორებს გოგოობას.

ბატონებო და ქალბატონებო,
გთხოვთ, მოგვიტყვოთ,
გვეპატიება ნამდვილად
გოგოობა.
არ გვინდა ეს შლეიფიანი „ქალბატონო“,
ადრეა ჯერ,
ძალიან ადრე.

უბრალოდ ხდება დროში აცდენა და
ჩვენც ასე ავცდით ერთმანეთს.
ვერ დავემთხვიეთ.
ბუნებამ იზრუნა ამაზე და
ჩვენს შორის ჩააყენა წელი
არა ერთი, არა ორი, არამედ ბევრი,
ხელის თითები რომ არ გვეყოფა დასათვლელად,
თასმა რომ არ გვეყოფა
მძივად ასახსენელად.

ჩვენ ავცდით ერთმანეთს,
კი, ვიკვთებოდით ხანდახან,
რამდენიმე წუთით,
რამდენიმე საათით,
რამდენიმე მიმონერით,

ნავიდეთ დილით, ადრიანად,
მერე რა, რომ შენ არ გიყვარს ადრე გაღვიძება.
მე გაგაღვიძებ და ნავიდეთ.

ნავიდეთ იქ, სადაც ხმელი ფოთლებია და
მათზე ჩრდილი,

დავსხდეთ ხეების ტოტებქვეშ
და ვისაუბროთ:
როდის? როგორ? რატომ?
მერე გავიცინოთ,
რადგან

ყველაზე მეტს სწორედ ერთმანეთის ხუმრობებზე
ვიცინით მე და შენ.

მერე ალბათ ისევ წამოგვცდება რაღაც ერთდროულად,
ტყუებებით ერთად რომ ვამბობთ ხოლმე სათქმელს.
ფსიქოლოგები ამას ალბათ რამეს დაარქმევენ,
მე კი ვიცი, რომ ამას, უბრალოდ, შეჩვევა ჰქვია.
ადამიანები ერთმანეთს ერგევიან
და მერე იწყება
ერთნაირი ფიქრები,
ერთნაირი სიცილები,
ერთნაირი ფრაზები,
ერთნაირი სიზმრები.

წამო, ნავიდეთ,
ოღონდ მხოლოდ მე და შენ,
იმიტომ, რომ შენზე უკეთ არავინ იცის,
როგორ გამაცინოს,
შენზე უკეთ არავინ იცის,
როგორ დამავინყოს ის,
რამაც დღეს წერა დამანყებინა.

მინდა, მქონდეს
ისეთი დამოკიდებულება სიკვდილის მიმართ,
ბაბუაჩემს რომ ჰქონდა,
სასიკვდილო დიაგნოზი ჯიბით რომ ატარა
და მხოლოდ მისი გარდაცვალების შემდეგ
ვიპოვეთ.

ომი ჰქონდა მოსაგები,
ოღონდ ამ ომში
მარტომ იბრძოლა.
არ გაგვრია.

ნეტა, რას გრძნობდა,
როდესაც განაჩენივით მიანოდეს დიაგნოზი?
რაზე ფიქრობდა სახლისკენ მომავალი?
როგორ იცხოვრა მერე მთელი წელი ისე,
ერთხელაც რომ არ წამოსცდენია,
რომ უჭირდა,
რომ მუდამ მოლოდინში იყო
ყურის ძირში ჩასაფრებული სიკვდილის.

სიკვდილს სახელად ერქვა კიბო
და სიკვდილის წინ
საპენსიო მონუმობის ძებნა
თურმე ნიშნავდა, რომ დიაგნოზის
შავი ქალღი
საპენსიო მონუმობაში ინახებოდა.

ნავიდა ბაბუა.
ოღონდ ისე ამაყად და წარბის შეუხრელად,
როგორც იცხოვრა 73 წელი.
ამ 73 წლის მანძილზე იყო თანამდებობები,
კაბინეტები და პირადი მძღოლები,
ოღონდ კიდევ იყო ერთი განცხადებით
უარი ნათქვამი ამ ყველაფერზე.

ალბათ, სიკვდილსაც უარი უთხრა,
არ აღიარა,
არ მიიღო
და ამიტომაც არ გაამხილა.

მინდა მქონდეს ისეთი დამოკიდებულება
ყველაფრის მიმართ,
როგორც ბაბუას ჰქონდა.

ჩამოხა და შენზე

დღეს მე დავწერ ლექსს,
ლექსი იქნება ჩემზე და შენზე,
ვნახავ სიზმარს,
და ის
იქნება
ჩემზე და შენზე.

გარდერობში უამრავი კაბაა,
ზოგი მათგანი ჯერ არც კი ჩამიცვამს,
რომელი ჩავიცვა იმ შეხვედრისას,
როდესაც ვისაუბრებთ
ჩემზე და შენზე?

ბევრი სუნამო დევს სარკესთან.
რომელი ვიპყურო?

ის, რომელიც შენ მოგწონს,
თუ ის, რომელიც მე მომწონს?

დღეს მე დავწერ ლექსს
ჩემზე და შენზე,
ჩვენს თავგადასავლებზე.
ლექსი იქნება ურითმო,
როგორც მჩვევია.

ყველაფერს ერგევა თურმე გონება,
თვალი და ყური.
თურმე, ერგევი იმასაც, რომ
სახლში ერთი ადამიანით ნაკლებია.
ერთით ნაკლები ხმა და სუნთქვა ისმის.
ერთით ნაკლებ თევფს დებ მაგიდაზე.

ყველაფერს ერგევი თურმე,
ალარაფერი გიკვირს,
ალარაფერი გავცეხს.
განსაკუთრებით მაშინ, თუ
ერთხელ მაინც დაირღვა ჩვეული რუტინა.
ფიქრობ, რომ ყველა მომდევნო ცვლილება
ლოგიკურია და მოსალოდნელი.

ყველაფერი მიჩვევადია
(აქ ალბათ ენის დამცველები ჩაერთვებიან,
რადგან სიტყვა „მიჩვევადი“, მგონი,
არც არსებობს.
თუმცა არაფერი გამოხატავს
ისე ზუსტად სათქმელს
ამ შემთხვევაში, როგორც ეს სიტყვა).

ყველაფერი ბალანსდება,
რადგან
ბუნება ვერ ითმენს ვერც სიცარიელეს,
როგორც ზემოთ, სხვა ლექსში მოგახსენეთ,
და ვერც სტატიკურობას.

რა არის სარგებელი ამ ყველაფრისგან?
სარგებელი არის ის, რომ
ვენებში ისევ ძველებურად მოძრაობს სისხლი,
რომელიც არ განწყალდა ელდის ფონზე.
გონებაში ძველებურად ჩნდებიან იდეები,
რომელთაც, იცი, რომ აუცილებლად
შეასხამ ხორცს.

ერგევი,
ერგები
და აგრძელებ.
შეიძლება, მთლად ძველებურად ვერა,
მაგრამ მაინც.
კი, ერთი ადამიანით ნაკლებია,
კი, ერთით ნაკლები ჭიქა დევს,
კი, ერთით ნაკლები გახდა სამყარო.
მაგრამ ეს შენი სამყაროა,
შენს მიერ შექმნილი და ნაშენები.
ამ ერთით ნაკლებობასაც მოარგებ და მოირგებ.

ალარ ვიცი, როდის ვისაუბრებ ბოლოს,
ეს ბოლო დღეებია,
თარიღების დამახსოვრებას შევეშვი,
და მინდა,
დიდხანს გამყვეს ასე —
ალარ ვითვლიდე
დღეებს, წუთებს და საათებს.

ალარ ვიცი, როდის ვისაუბრებთ კიდევ
და მიხარია,
რადგან ცხოვრება გაცილებით იოლია
მოლოდინების გარეშე.

არ ვიცი, საით გიღვეს მომდევნო გზა
და მშვიდი ვარ,
რადგან ნელ-ნელა და თანდათან
სულერთი ხდება
შენი გზები.

არ ვიცი,
როდის უნდა გელოდო,
მაგრამ,
კაცმა რომ თქვას,
სიმართლე რომ ითქვას,
დასამალიც რომ არაფერია —
არც მინდა ვიცოდე და მეტიც:
არ მინდა, მოხვიდე.

ბ.ა.-ს

მე არ გამოგყვები შენ,
რადგან ისე მიგეჩვიე მარტოობას,
სხვაგვარად ვეღარც კი წარმომიდგენია.
მე არ გეტყვი „დაიხ“,

და შენ არ მოხვალ ჩემთან
ბეჭდებით და ყვავილებით.

არ მეცმევა თეთრი კაბა,
თეთრი ფეხსაცმელი,
არ მექნება თეთრი თავსაბურავი.
არ გაგიღიმებ, როცა კარის ჩარჩოს გადმოაბიჯებ,
თუმცა,
არ გადმოაბიჯებ,
ეს ხომ ვიცი.

ჩვენ არ გვეყოლება შვილები,
არ დავარქმევთ მათ
განსხვავებულ სახელებს.
არ ვიმსჯელებთ იმაზე,
ვის უფრო ჰგვანან,
მე თუ შენ.

არ იარსებებს „ჩვენ“,
იქნება მხოლოდ
„მე“ და „შენ“.
ასე იქნება
„ან და მარადის,
უკუნითი უკუნისამდე“.

სასიამოვნოა დაბრუნება საკუთარ თავთან
მაშინ, როდესაც
დიდი ელდის შემდეგ
ძალიან დიდხანს აღარ ჰგავდი მას.
სასიამოვნოა ფერადი კაბების გამომზეურება,
ფერადი სამკაულების ასხმა.

სასიამოვნოა, როდესაც ნაბიჯი
ხდება ძველებურად მტკიცე,
მიაბიჯებ, საკუთარი ნაბიჯების ექო გესმის
და იცი,
რომ რაღაც დაასრულე,
რაღაც გადალახე.

სასიამოვნოა, როდესაც აღარ გამძიმებს გათენება,
როდესაც მტკივნეული დაძაბულობა სადღაც ქრება
და ისევ ხედები ნაკადში.
ნაკადში, სადაც არიან
თითქმის მივიწყებული წიგნები,
ავტორები,
ადამიანები — დიდები და პატარები.

სასიამოვნოა, რომ ისევ გენერება.
თუნდაც მხოლოდ შენთვის.

ძველებური შეკრთომა...
ნუთუ აღარ დასრულდა ის,
რაც გეგონა, დაასრულე.
ძველებური ფიქრები,
ძველებურად ძებნა...
რატომ აგვიანდება
შეგების წამს?

ვერ დავაჯერე,
არ გამომივიდა,
ვერ მოვახერხე, დაგეჯერებინა ის,
რისიც მე მჯეროდა.
სულ ამაო გამოდგა ყველა ის ნაბიჯი,
რომელიც გადავდგი...
სულ ტყუილად ვეცადე...

მაგრამ რითაც ვამაყობ,
არის ის, რომ
შენ კი არ ნახვედი,
ნაკვიდე მე
და დაგტოვე
ალბათ ცოტა დაბნეული,
ცოტა გაცილებული,
ცოტა გაკვირვებული.

ჰო, ასეა —
ჩვენ მივდივართ
და საგზლად მიგვაქვს მოგონებები,
რომლებიც მხოლოდ ჩვენია.
ფიქრები, რომლებიც აღარ გვაიმედებენ,
ოღონდ ერთია, რომ
აღარ არსებობს იმედი
და, შესაბამისად, კვდება ოცნება.

მე არ ვიქნები ამ ოცნებების ჭირისუფალი,
ეს ტვირთი შენ უნდა აიკიდო.
მე ვიქნები ძველებურად „ამაყი და მშვიდი“,
როგორც ერთ ლექსშია
და ვერავინ დაინახავს,
რომ მტკიცა.

შორენა ფხაკაძე

არის დღეები, რომლებიც მარტომ უნდა გადაიარო, როდესაც ვერავინ შეგეშველება, ვერავინ გამოგინვდის ხელს.

არიან ადამიანები, რომლებიც მარტომ უნდა გააცილო. მერე რა, რომ არც ისე იოლია, მერე რა, რომ მტკიცე ულია. არის დღეები, როდესაც საკუთარი თავის გარდა ვერავის დაეყრდნობი. არ გაგიკვირდეს — ეს მხოლოდ შენს თავს არ ხდება, ეს ბუნების კანონზომიერებათაგანია, რადგან არის ტკივილები, რომელთა განაწილებაც არ ხერხდება.

ნუ ელი ჩემს გამოჩენას, რადგან მე დიდი ხანია, ავუკრძალე საკუთარ თავს შენზე ფიქრი... დიდი ხანია, დავიხსნე შენსკენ სავალი გზები, საიმედოდ ამოვგმანე ყველა ჭუჭყრუტანა, საიდანაც აღწევდი და ახლა ვხვდები, რომ უშენობა თავისუფლების ტოლფასია.

როდესაც ღამის სიჩუმეს მხოლოდ ჭრიჭინების ხმა არღვევს, რაზე უნდა ფიქრობდეს თითქმის შუახნის ქალი? იმ გზებზე, რომელიც განვლო თუ იმ ბილიკებზე, რომლებიც ჯერ კიდევ გასავლელია? ან იქნებ იმ წიგნზე, რომლის კითხვაც დაიწყე თითქმის ერთი თვის წინ და ვერაფრით მიიყვანა ბოლომდე? მერე რა, რომ საინტერესოდ იკითხება. იქნებ თავის მავნე ჩვევაზე, დილაადრიან ფინჯან ყავას რომ გულისხმობს და ვერ გადაეჩვია. ზოგადად ხომ „ჩვეულება რჯულზე უმტკიცესია“? იქნებ ნაადრევად ნასულ მამაზე ფიქრობს? ან ვინმე ენატრება უბრალოდ?

ღამის სიჩუმეში ზის და ფიქრობს... ვინ იცის, იქნებ უკვე ათასჯერ ნაფიქრალს.

ვინ იქნება მისი ფიქრის ამომცნობი და მეგზური?

გიორგი ლობჯანიძე

და ვხედავ, ქარში,
ტოტზე როგორ სკუპია
ჩიტი...
ირხევა
და ღია სივრცეს ებლაუჭება....

პარდი-სვირინგი

მეტროს ვაგონში ამოვიდა ქალი ვარდებით, ოლონდ ვარდები, როგორც ბუჩქზე, სვირინგებად ეყარა მკლავზე. დიდი ვარდებით მოეხატა ორივე მსუყე, ჯანსაღი მკლავი... მე ვიფიქრე, რომ ამ ქალს ადრე ძალიან სურდა, ვინმეს მისთვის ვარდები რომ ეჩუქებინა, და ბოლოს, როცა იმედეები გადაეწურა, ადგა, თავისთავს ასე უძღვნა ვარდი-სვირინგი. იქნებ ხალხური ლექსიც იცოდა: „ვარდის ბუჩქი ხარ, დიაცო, ბულბული შეგყვებს ტიასო, საცა შენ დაიმარხები, ნეტა იმ ეკლესიასო!“ მე ვერაფერი გამიგია ჩვენი ძველების. რად უნდოდათ მკვდარი ქალი ეკლესიაში? ან რად ნატრობდნენ მაინცდამაინც ეკლესიობას, როდესაც კაცს თავისუფლად შეუძლია, იყოს ლოგინიც, თავშესაფარიც, შეუძლია, ბოლოსდაბოლოს, სვირინგიც იყოს, მკლავებიდან მკერდისკენ ვარდად ჩაცურებული. „ზოგი ქალი თავის მოფსმულზე ბალახს არ ტოვებს“ — ასე ამბობდნენ ჩემს სოფელში და ალბათ ჰქონდათ თქმის საფუძველიც. როგორ დატოვებს ბალახს, როცა თვითონ ვარდია ქალის მკლავებიც, დუნდულებიც, მკერდიც, მუცელიც, მისი ტუტუა, რომ გგონია, ვარდის ტატუა... მაშინ იხატავს ტატუს ქალი, როცა მარტოა? მეტროს ვაგონში შეეყვრებდი ჩემივე სახეს, რომელიც ძველი სვირინგით გადაშლილიყო და უკვე მასზე ნამდვილად აღარ იკითხებოდა, ერთ დროს ზედ რომ მობრდელიალე ვარდი მეხატა.

ჩუქდება!

თუ მოგენატრეთ, გაზაფხულის ხეებზე მნახავთ, ნუშის სანთლებად, იელეების ყვითელ კვირტებად, ამ ძვირ ნამალსაც გჩუქნით... ვისაც უნდოდით ნამლად, მას ეს ნამალი თვითონ უკვე აღარ სჭირდება....

რეალური ჰაიკუ

მეზობელი შვილს ეძახის ღია ფანჯრიდან: — ნოე, ამოდი სახლში ჩქარა! ნვიმა იწყება.

თვითფრინავი

ფრთებს თუ შეასხამ, თვით რკინაც კი ფრენას დაიწყებს...

მეგობარი

თუკი მოინდომებს, შენი შვილიც კი ვერ იქნება შენი მეგობარი. სადა გვცალია მეგობრობისათვის — ყოფა გვჭამს, ყოფა გვინელბს... ზურაბივით ყოფის ციხეში ვართ ჩაშენებულები. შვილო, ზურაბ, სადამდი? მთელი ცხოვრება! —

განა მარტო შეეყვარებულები ჩურჩულებენ. მეგობრებიც ამასვე გვპირდებიან... სამუდამობას, რომელიც ნამია, რადგან მე, მაგალითად, ვერ გავიგე ზოგი რატომ მიმეგობრდებოდა — რად კანრავდა ჩემს სულს ცას მომწყდარი მალალი ცთომილივით... თითქოს, ურთიერთობას კი არ იწყებდა, ჩემთან მოსვლის და მერე გაქრობის სანაძლეო ჰქონდა ნაგებული. ვისთვის ვწერ ამ სიტყვებს... ახლა სხვა დროა, სხვა სიტყვებია საჭირო ამ ყველაფრისთვის... და არა — მიჯნურობა და მეგობრობა „ვეფხისტყაოსანში“ ...

პატიჟაზია

შენ ველარ მხედავ, ერთი წელია, მინის სიმძიმით ჩამტყდა ლავინი, მინის პირი კი ჯერაც სველია და მინდვრის მწვანე ქურქი ჩავიცვი. მე ხომ უამრავ ფართქალის მერე მხრებდაშვებული მიველ მიზანთან, რადგანაც მივხვდი, რომ მიზნად თურმე ღმერთმა საფლავი შემოგვისალტა. დავნებდი, როგორც ველურ სიყვარულს, და მეც ნაწილი ვხვდები ბუნების, მათხოვარივით გადმომიყარა ცამ ვარსკვლავების უზალთუნები მე, ვისაც — ცოცხალს — არასდროს ხურდა არ ამილია ჩემი მარჯვნივით, არც მონყალეა, არც სიყვარული არ მისურვია სხვის მონარჩენი. და ვიყავ კაცი, ყველა ზარი რომ ამქვეყნად თურმე ფუჭად არისხა, შენდობა მითხარ მინის უბეში სამარადისოდ ჩამდგარ ქარიშხალს.

უფლება

ჩვენ, ქვემორე ფაფით დაშინებულებს, მოგვეცით უფლება, დოს შევუბეროთ

ერთადერთი თხროვა

დამბადებელი, სიტყვის კარს ნუ ამომიქოლავ, სამყაროს ღანვზე გადმომაგდე ობოლ სტრიქონად...

დაბიუტი

ნათია გოჯორაშვილი

 ზამთარში დაიბადები,
 გაზაფხული ნელა გაგიტობს მინავლებულ ძვლებს,
 ზაფხული დაგლიოს,
 შემოდგომა სიბრძნის კბილს ამოგლეჯს,
 ზამთარი გაგხრწნის.
 აიღე საჩუქარი, ნაძვის ხის ქვეშ დევს.
 აიღე და გჯეროდეს თეთრწვერიანი კაცის,
 შეხედე, თოჯინა დაგიტოვა!
 მოუარე.
 ფეხის გულებზე მოუღიბინე.
 გააცინე.
 ყალბი, პლასტმასის ხელისგულები მოუჭეჭყე.
 უემოციოდ გაშეშებულ თვალბში ჩახედე და დაიჯერე!
 დაიჯერე არარსებული რეალობა,
 გამოგონილის ხელოვნება ათამაშე ცნობიერში.
 ის
 აქ
 არის.
 ის
 შენშია.
 ემეგობრე სიზმრებს.
 გამათენებინეთ.
 მთვარეს მოუყევი ტკივილებზე.
 შიში შეისრუტე.
 გადახლართე გონების ლაბირინთებში.
 გააღვიძე არარა.
 მე,
 მე ვერ დაგეხმარები, შენ თავს შენ თვითონ უშველე.
 და
 გამათენებინეთ.
 დამატოვებინეთ საღეჭი რეზინი,
 სათამაშოს ქუდში უნდა ჩავტოვო.
 ის უნდა იპოვონ.
 ის უნდა დაღეჭონ.
 დაღეჭონ და არ გადმოაფურთხოვნ.
 დაღეჭე და მოკალი მოგონებები.
 დაღეჭე იქამდე, სანამ
 საფეთქლები არ აგუგუნდებიან დაღლილობით.
 ოცდამეორე დღეს ესთეტიკურად გადაარწყვი
 შენს წარსულს.
 თოფი და საფანტის ტყვიები აიღე.
 სათითაოდ ესროლე მოგონებებს და
 ერთ ამოსუნთქვაში ამოხოცე.
 ამოხოცე ისე, რომ მათი გვამები
 სისხლისგან გიბილწავდნენ კბილთა სითეთრეს.
 ამოიგმინე.
 გაუნოდე დამჭკნარი ფოთოლი მოკეთეს.
 თვალის ამოშავებული უპეები ცრემლით მოიშუშე.
 იფიქრე ტკივილიან თვალბზე,
 რომლებსაც აბედნიერებდი,
 რომლებიც შენით ამაყობდნენ,
 რომლებსაც შენი იმედი ჰქონდათ.

ეცადე, იფიქრო და
 არ ააცახცახო სხეული გვემისგან.
 ღრმად ამოისუნთქე,
 თვალბი დახუჭე და...
 ამოღრუტუნულ მოგონებებში გადაეშვი.
 შეუერთდი სიჩუმეს.
 უზენაესი ფრთების შესხმით
 გადაატრიალე თვალბი
 და ამოისუნთქე.
 სად არის ის?
 სიზმრებში,
 თუმცა, იქაც აგვიანდება.

 როცა ღამე შიშველ ზარებს შემოჰკრავს,
 დღის წნეხისგან დაღლილს
 ქუთუთოების გარეშე მიგეძინება.
 სიცივე აგიტანს და
 პათეტიკური ყოფა დაგიძიმებს სულს.
 იფიქრებ, რომ შენთან კვლავ არავინ მოვა.
 ამასობაში წამით ვილაც გამვლელი შეგამჩნევს,
 მოგესალმება და
 თავის უმისამართო გზას მშვიდად გააგრძელებს.
 შენ იჯდები და იფიქრებ, რად გიღირს ცხოვრება,
 ის დაუსრულებელი სპექტაკლი,
 რომელშიც მეორეხარისხოვანი როლი მოგანიჭეს.
 ორი არც ისე ცუდი ციფრია, გაგიელვებს თავში,
 თუმცა,
 თუმცა,
 რატომ არა ერთი, ან სამი, ან
 თუნდაც ოთხას სამოცდაჩვიდმეტი?
 ვილაცები გაიცინებენ და ხარხარს ატანილი
 გაუყვებიან ბილიკებს.
 შენ კი შეეცდები, გაიხსენო წარსული მდგომარეობა,
 რომელთანაც მხოლოდ თმა გაკავშირებს, ისიც,
 შეჭრილი და შეღებილი.
 მეტად ირონიული ცრემლდენა
 პათეტიკას მოგგვრის და
 ამოხვნეშისას გაგახსენდება ყველა,
 ვინც ნებით თუ უნებლიედ დაგტოვა.
 ფიქრს შეგანყვეტინებს ქუჩის ბომჟი,
 რომლის სიტყვების ამოცნობას
 დაძაბული შეეცდები.
 გკითხავს: ლამაზი ხარ?
 შენ კი არ გეცოდინება, რა არის სილამაზე და
 როგორ უნდა შეაფასო შენი თავი,
 როცა გარშემო ამდენი სიმყრალეა.
 თან არც იცი, დგახარ თუ მიდიხარ,
 ცოცხლობ თუ არსებობ.
 იქ, სადაც ირეალობა და სევდა ერთმანეთს კვეთენ,
 საკუთარ მეს დაელოდები.
 იქ, სადაც დუმილია.

სასვენი ნიშანზე ჩამომეძინა

დრო დაგყავი და სასვენი ნიშანზე ჩამომეძინა.
 ნამები გადიოდა და ღრმა ძილს
 სასთუმალი გულშემატკივრობდა.
 დასვენებულს, გადაღლილს,
 გადაღლილობის შემდეგ დამშვიდებულს,
 სასვენი ნიშანზე ჩამომეძინა.
 დავისვენე, მოვისვენე,
 მე და ჩემმა კატამ გამოვიძინეთ.
 გამოვფხიზლდით ღრმა ძილიდან და გამოვიძინეთ.
 სასვენი ნიშანი აღარ ჩქარობდა,
 გვაყოვნებდა, გვასვენებდა,
 არსის გაგებას ლამობდა.
 დაისვენებ და
 მოისვენებ და
 დამშვიდდები.
 იმეტყველებ, ისაუბრებ და დალაგდები.
 მძიმე მსუბუქი სასვენი ნიშანია, არ დაგამძიმებს.
 დაისვენებ და შემსუბუქდები.
 გაიღვიძებ, დაიძინებ,
 ნერტილები აღარ შეგანუხებენ,
 რადგან მძიმე გააგრძელებს ცხოვრებას,
 რალაცებს გაგიმარტივებს.
 ძახილის ნიშანს არ ენდო,
 კითხვის ნიშანს ზოგჯერ გაექეცი.
 თავი ჩამოადე მძიმეს.
 სასვენი ნიშანზე ჩამომეძინა.
 ასე კარგია.

 ღამის კომპარებთან საბრძოლველად
 მარტო დავრჩი,
 ჩემში აღარ ანათებდა ძლიერი ნაპერწკალი.
 მინავლებული, გაქარწყლებული,
 მკრთალად ბუჭავდა და სულს ლაფავდა.
 ვერცხლისფერი სიცივე ძვლებში ატანდა და
 უიმედობის გზაზე მხდალს,
 სუსტს,
 ბეჩავს მიშვებდა.
 გაზაფხულის იმედი ჩაიფერფლა,
 მაისიც აღარ მოვა.
 მხოლოდ შემოდგომა იდგება მედგრად,
 სულში შემოდგამს იაფ ყვავილებს,
 დამჭკნარ ყვავილებს,
 წარმავალ ყვავილებს.
 ჩაბეტონებულ გრძნობებს შელამაზებს,
 ისტორიისფერ სინანულსაც მოიყოლებს.
 მე კი ვიდგები სიჩუმეში,
 ვილოცებ კისერმოგრეხილი
 და
 ღმერთს შევთხოვ იმას, რაც არასდროს მქონია.
 ის სიცილს დამაყრის თავზე,
 დამტოვებს საკუთარ შეცდომებთან მარტოს,
 მეტყვის, რომ ბრძოლას არ ჰქონდა აზრი,
 რომ სული ყოველთვის შემეხუთება.
 მე კანკალს ატანილი მუხლებს გადავიტყავებ და
 გაღვიძებულ არარასთან შესახვედრად მოვემზადები.
 სულის დარჩენილ ნამსხვრევებს ამოვახველებ და
 ჰაერს ძრწოლვით შევეურთდები.
 შევეცდები მიზეზთა პოვნას,
 დავსვამ უსასრულო შეკითხვებს,
 რათა,
 რათა სული შევანებო,
 ცხოვრება შევაკონინო.
 პასუხები არ მექნება,
 მე კი ყოველ წამს მონოტონურად გავიმეორებ
 ჩემს მტანჯველ შეკითხვას:
 და მაინც, რატომ ჭკნება მანდარინები?

 ალილუია, ვთქვი და ამოვისუნთქე.
 ალილუია, ვთქვი და ავტირდი.
 გაქვავებული ტკივილი სულში შემომეკედლა,
 რძიანი ხელები ჩემზე შეინმინდა და შემომახმო.
 მე ვერ შევძელი ჰაერში ლივლივი,
 ჩემი თავი მსუბუქ ქროლვას მივანდე.
 ნითელი სიცილი მეტმასნებოდა,
 მე კი მის თავიდან მოშორებას ვლამობდი.
 მოსმენა აღარაფრად მიღირდა,
 დაჯერებამ არსი დაკარგა,
 სიყალბემ დამცინავდა გაიმარჯვა.
 აღსდექი! — მითხრა არარამ,
 ხელ-პირს დავიბან — მივუგე მე.
 კალამს ავიღებ — ვჩურჩულებ მე.
 წამი ჩერდება,
 ფიქრი წყდება,
 სუნთქვა სუსტდება,
 გამოჭმული გრძნობები გხრავს.
 თავს დაგკორტნიან ცისფერი სვავები,
 ვარდისფერი ბუშტები სკდომისას გკლავს.
 და თუ გასკდება,
 კიდევ ერთი თუ გასკდება,
 კიდევ ერთი...
 ვინ წაიღებს ცაში სიშორის კვალს?

ვისლავა შიმბორსკა

ერთი ნახვით შეყვარება

ორივე დარწმუნებულია: სიყვარული მოულოდნელად ენვიათ. კარგია, როცა მსგავსი რამ ზუსტად იცი, თუმცა, თუკი ეჭვს შეიტან, უმჯობესია. ორივეს სჯერა: ერთმანეთს ადრე არ იცნობდნენ, შესაბამისად, მათ შორის ვერაფერი იქნებოდა, მაგრამ რას ფიქრობენ ის ქუჩები, კიბეები და კორიდორები, სადაც ორივეს უამრავჯერ აუვლია და ჩაუვლია? ისე, მინდოდა, მეკითხა: შემთხვევით მბრუნავ კარებში ერთმანეთის პირისპირ ხომ არ მდგარხართ? ოდესმე ერთმანეთისთვის ბოდიში ხომ არ მოგიხდიათ? ან იქნებ სულაც ერთმანეთის ტელეფონებზე შემთხვევით დაგერეკათ, მერე კი მიმხვდარხართ, რომ სხვაგან მოხვდით? თუმცა არ ვკითხავ, რადგან პასუხი წინასწარ ვიცი: — არა, არ გვახსოვს. ალბათ, ძალიან შეცბუნდებოდნენ, თუ გაიგებდნენ: დიდი ხანია, შემთხვევითობა მათით ერთობა. თავდაპირველად მზად არ იყო, ერთი მეორის ბედისწერად ექცია, მაგრამ ხანდახან ერთმანეთთან აახლოებდა, მერე კი ისევ ამოვრებდა. გზაზე ცხვირწინ გადაურბენდა, მერე კი დიდხანს ხითხითებდა, როცა ბოლო წამს ორივეს გვერდზე გაუსხლტებოდა. იყო მინიშნებებიც — მართალია, ბუნდოვანი, მაგრამ ხომ იყო, არა?.. იქნებ, სამი წლის წინ, ან სულაც გასულ სამშაბათს ერთის მხარზეც ზუსტად იმავე ფოთოლმა გადაიპირიალა, რომელმაც მეორისაზე? იქნებ, ერთის გადაგებული მეორემ აიღო? იქნებ, ეს ბურთი იყო — ბავშვობიდან გადმოსროლილი და ბურქებში გადავარდნილი? იქნებ, იყო კარზე ზარები და რკინის ძველი სახელურები, რომლებზეც მათი შეხებები ერთმანეთს ენებებოდა? იქნებ, სადგურში ჩემოდნები ერთმანეთის გვერდიგვერდ ედგათ? იქნებ, წლების წინ ორივემ ერთი სიზმარი ნახა, მაგრამ როდესაც გამოეღვიძათ, ვეღარაფერი აღიდგინეს?.. ყველა დასაწყისი ხომ მხოლოდ გაგრძელებაა, მოვლენების წიგნიც ყოველთვის მხოლოდ ნახევრადაა გადაშლილი.

სიზმრებით ტრავასი

სიზმრებში, რომლებსაც ყოველ ღამე ვხედავ, დელფტელი იან ვერმეერივით ვხატავ, თავისუფლად ვლაპარაკობ ბერძნულად და არა მარტო ცოცხლებთან, ვატარებ მანქანას, რომელიც მარტივად მემორჩილება, გენიალურ პოემებს ვწერ, სამყაროს ხმები ზუსტად ისევე გარკვევით ჩამესმის, როგორც წმინდანებს. ერთი შეგახედათ, რა დიდებულად ვუკრავ როიალზე, აფრენაც ზუსტად ისე გამომდის, როგორც საჭიროა — საკუთარი თავიდან აფრენას ვგულისხმობ. სახურავიდან გადმოვარდნილი რბილად ვეცემი მწვანე ბალახზე, წყლის ქვეშაც ისევე თავისუფლად ვსუნთქავ, როგორც წყლის ზედაპირზე. ჩემს სიზმრებში ბედს არასდროს ვუჩივი, რადგან შევძელი და ატლანტიდა აღმოვაჩინე. ისიც მახარებს, სიკვდილის წინ რომ ყოველთვის ვასწრებ გამოღვიძებას. დიდი აფეთქების წინ ყოველთვის ვასწრებ ერთიდან მეორე გვერდზე გადაბრუნებას. მეც ამ ეპოქის შვილი ვარ, თუმცა, სულაც არ მაქვს ვალდებულება, ვიყო. რამდენიმე წლის წინ ცაზე ერთდროულად ორი მზე დავინახე, გუშინწინ — პინგვინი, თან ცხადში, სიზმარში კი არა.

ჩემი დის პატივსაცემად

ჩემი და ლექსებს არ წერს. არც არასდროს დანერს. ამაში დედაჩემს დამსგავსა — ლექსები მასაც არასოდეს დაუწერია და მამაჩემსაც — არც მას დაუწერია ლექსები. ჩემი დის სახლში თავს კარგად ვგრძნობ: მისი ქმარი უმალ მოკვდება, ვიდრე ლექსს დანერს. მართალია, რამდენჯერმე განვმეორდი, მაგრამ კიდევ ერთხელ ვიტყვი: ჩემს არც ერთ ახლობელს ლექსი არასდროს დაუწერია. შესაბამისად, ჩემი დის საწერი მაგიდის უჯრაში ძველ ლექსებს არ სძინავთ, ვერც მის ჩანთაში იპოვით ახლებს. როცა ჩემი და სადილზე მეპატიჟება, ზუსტად ვიცი, თავის ლექსებს არ წამიკითხავს. მისი წვნიანი ლექსის გარეშეც გემრიელია, არც მისი ყავა გადასხმია არასოდეს ძველ ხელნაწერებს. ჩვენ გარშემო ბევრი ისეთი ოჯახია, რომლის წევრებსაც ლექსი არასდროს დაუწერიათ, თუმცა, როგორც ამბობენ, ოჯახი ერთი შემლილის გარეშე არ არსებობს... პოეზია, ცხადია, თუკი შეგეყარა, თაობებს თავზე გადაეწლება, წყლის მორევად გადაიქცევა და ნებისმიერი ოჯახის ბედნიერებას ჩაძირავს. მართალია, ჩემი და სასიამოვნო მოსაუბრეა, მაგრამ მისი წერილობითი მეგობრებთან მხოლოდ ღია ბარათებით შემოიფარგლება, შევუბლების დროს რომ მიგზავნის და ყოველ წელს ერთსა და იმავეს მპირდება — რომ უკან დაბრუნებულს ბევრი რამ ექნება ჩემთვის სათქმელი.

პიტლარის პირველი ფოტო

ვინ უნდა იყოს თეთრ ბოდეში გამოწყობილი ეს ციცქნა ბიჭი?.. ეს ხომ პატარა ადოლფიკოა — პიტლარების ძვირფასი პირმშო! იქნებ, მისგან იურისპრუდენციის დოქტორი დადგეს, ან, იქნებ, ვენის ოპერაში შეასრულოს ტენორის ყველა სოლო პარტია?.. ვის ეკუთვნის ეს პატარა ხელები, კისერი, თვალები, ყურები, ცხვირი, ან ვისია ეს მუცელი? — ჯერ უცნობია... იქნებ, მბეჭდავის, ან კომერსანტის, ან, იქნებ, სულაც ღვთისმსახურის?.. საით წავლენ ეს პანა, ბუთქუნა და მოკლე ფეხები — ბაღში, სკოლაში, სამსახურში თუ ჯვრისწერაზე? იქნებ, ქალაქის თავის გოგომდეც კი ჩააღწიონ?.. ისეთი ტკბილია, ანგელოზი გეგონება — ქათქათა, სუფთა; ერთი წლის წინ — როცა სამყაროს მოევიწინა, როგორც ზეცაში, ისე ხმელეთზე გარკვეული ნიშნები გაჩნდა: გაზაფხულის მზე ანათებდა, ფანჯრებთან გერანიუმები ყვავოდა, ეზოში ორლანის მუსიკა ჟღერდა, ბედნიერი პლანეტა ვარდისფერ ქურქში გახვეულიყო... მშობიარობის დაწყების წინ დედამ წინასწარმეტყველური სიზმარი ნახა: მტრედები თუ დაგესიზმრება, იცოდე, რომ სასიამოვნო სიახლეს ნიშნავს, მათი შეპყრობა კი სასურველი სტუმრის მოსვლას მოასწავებსო. — კაკუ-კაკუ, აქ ვინ არის? — აკაკუნებს პანანუნა ადოლფიკო. საფენებით, დორბლით, სანოვარათი და ჟღარუნით შეიარაღებულია. მადლობა ღმერთს, პატარა რომ ჯანმრთელი გაჩნდა... დედიკოსაც ჰგავს და მამიკოსაც, ჩანთაში ჩასმულ, გადასაგდებად გამზადებულ უმწეო კნუტსაც, საოჯახო ალბომებში გამომწყვდეულ სხვა პატარებსაც... აღარ ვიტყვით, ბატონო ფოტოგრაფო, შავი ტილო ჩამოაფარეთ ფოტოაპარატს, რომ დაიძახოს მარტივი „ჩხაკ“!.. კრინგერის ატელიე, გრაბენშტრასე, ბრაუნაუ — ბრაუნაუ კი პატარა, მაგრამ ძალიან ღირსეული ქალაქია: პატივცემული მეზობლებით, სოლიდური ფილმებით, საფუარიანი ცომით და უბრალო საპნით სახელგანთქმული; იქ არც ძაღლების ყმული ისმის, არც — ბედისწერის ნაბიჯების ხმა, იქ ისტორიის მასწავლებელი ჯერ ქათქათა საყელოს ისწორებს, შემდეგ კი სული მთქნარებით ძვრება.

თარგმანი სოფიო ნულიამ

ლიტერატურული გაზეთი
საქართველოს კულტურის,
სპორტისა და ახალგაზრდობის სამინისტრო
საქართველოს მხარეთმცოდნეობის ინსტიტუტი
რედაქტორი ირაკლი ჯავახიძე
რედაქტორის მოადგილე უჩა შერაზადიშვილი
ქურნალისტი თამარ ჟურული
მობ. ტელ.: (577)742277; (599)269852; e-mail: litgazeti@yahoo.com
ISSN 2346-7940
9 772346 794004